

Hodnocení odborných kompetencí účastníka v návaznosti na hodnoticí standardy vybraných dílčích kvalifikací ve strojírenských, elektroenergetických a stavebních oborech dle NSK (Modul č. 3)

Metodický a podpůrný materiál pro účastníky

Objednatel:

Vzdělávací společnost EDOST s. r. o
Cihlářská 4132, Chomutov, 430 03

Zhotovitel:

VeryVision, s.r.o.
Dělnická 382/32, Ostrava-Poruba, 708 00
veryvision@veryvision.eu

srpen 2011

veryvi?ion
VIZE, VÝZKUM, VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah:

1. Legislativní zakotvení procesů uznávání	3
1.1 Zákon č. 179/2006 Sb. o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání	3
1.1.1 Hlava IV Hodnocení dosažené odborné způsobilosti	5
1.1.2 Hlava V - Uznávání výsledků dalšího vzdělávání v systému počátečního vzdělávání	8
1.2 Změna školského zákona č. 561/2004	9
1.3 Národní soustava kvalifikací	10
1.3.3 Web NSK	13
2. Autorizace	19
2.1 Jak získat autorizaci	20
2.1.1 Žádost o získání autorizace	22
3. Zkouška dle zákona č. 179/2006 Sb.	25
3.1 Organizace zkoušky dle zákona č. 179/2006 sb.	25
3.1.1 Příprava konkrétního zadání pro ověřování	25
3.1.2 Příprava organizačního zajištění	27
3.2 Pozorování a hodnocení plnění zadání v průběhu ověřování (zkoušky)	28
3.2.1 Proces uznávání výsledků předchozího učení	28
3.2.2 Způsoby ověřování kompetencí podle zákona č. 179/2006 Sb.	29
3.2.3 Komunikační dovednosti hodnotitele – autorizované osoby	30
3.2.4 Časté hodnotitelské chyby	31
3.2.5 Rozhodnutí o uznání / neuznání dílčí kvalifikace (§ 18 – Průběh zkoušky)	32
3.2.6 Zajištění a pravidla odvolacího řízení	32
4. Přílohy - Hodnoticí formuláře DK	34
4.1 Příloha č. 1 – Hodnoticí formulář DK Truhlář nábytkář (kód: 33-001-H)	34
Literatura	40

1. Legislativní zakotvení procesů uznávání

1.1 Zákon č. 179/2006 Sb. o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání

Stejně jako u jiných společenských procesů, je i u uznávání třeba odlišit jeho stránku formálně normativní (právní a správní) a s ní spojené aspekty jeho cílů a průběhu a jeho stránku faktickou a s ní spojené problémy jeho společenského přijetí a jeho provádění. Formální stránka se může v různých zemích lišit. V České republice je od 1. srpna 2007 v účinnosti nová právní úprava dalšího vzdělávání - zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání). Tento zákon provází prováděcí vyhláška č. 208/2007 Sb., o podrobnostech stanovených k provedení zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Zákon reflektuje rychlost a složitost technologického a společenského vývoje a zohledňuje získání kvalifikace v širším pohledu - formálním vzděláváním (ve škole), neformálním vzděláváním (kurzy, školení, stáže,...) a také informálním učením, t.j. sebevzděláváním, samostudiem nebo životní praxí.

Zákon byl připravován s cílem motivovat dospělou populaci v České republice k dalšímu vzdělávání, rozšířit možnosti jednotlivců získat novou kvalifikaci a zlepšit svou uplatnitelnost na trhu práce a zlepšit reakci vzdělávacího systému na potřeby trhu práce.

Podle¹ zákona a po vytvoření jím uzákoněné NSK bude umožněno veřejnosti získat informace o jednotlivých úplných nebo dílčích kvalifikacích², které jim usnadní orientaci v počátečním i dalším vzdělávání a v podmínkách systému uznávání předchozího učení. Kromě toho, že legislativně zakotvuje NSK, zákon vymezuje nebo upravuje zejména tyto oblasti:

- systém ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání;
- kvalifikace;
- kvalifikační standardy pro dílčí kvalifikace³;
- hodnotící standardy pro dílčí kvalifikace;
- pravidla týkající se autorizace a autorizovaných osob⁴;
- práva a povinnosti účastníků dalšího vzdělávání;
- odpovědnost za systém uznávání výsledků dalšího vzdělávání.

V rámci realizace konceptu CŽU je přitom klíčová spolu s problematikou vymezování a popisu žádoucích výsledků učení právě i problematika uznávání.

¹ NSK je veřejně přístupný registr všech úplných a dílčích kvalifikací potvrzovaných, rozlišovaných a uznávaných na území ČR

² název a číselné označení dané kvalifikace, určení, zda jde o kvalifikaci úplnou nebo dílčí, kvalifikační standard dané dílčí kvalifikace, včetně návaznosti na jiné kvalifikace, vztah k národní soustavě povolání, hodnotící standard dané dílčí kvalifikace

³ § 3 - 8: Členění kvalifikací, úplné kvalifikace (ÚK), dílčí kvalifikace (DK), národní soustava kvalifikací (NSK), kvalifikační standard (KS) a hodnotící standard (HS)

⁴ § 9 - 16: Udělení autorizace - podmínky pro udělení autorizace fyzické osobě, právnické osobě, autorizovaný zástupce, povinnosti autorizovaných osob, evidence a. osob, zánik a odnětí autorizace

Přijetím zákona č. 179/2006 Sb. byl uzákoněn základní rámec pro oficiální uznávání (podle znění zákona „uznávání dalšího vzdělávání“). Cílem zákona je umožnit získání kvalifikace těm, kteří nemají požadované formální vzdělání, ale mají zkušenosti získané praxí a mají o získání úředního osvědčení (certifikátu) o kvalifikaci zájem.

Jedním z pojmů, které jsou v rámci zákona zaváděny do oblasti uznávání výsledků předchozího učení, je tzv. autorizace, již se podle definice v § 2, bod (h), pro účely zákona rozumí „oprávnění fyzické nebo právnické osoby ověřovat způsobem vymezeným v příslušném hodnotícím standardu dosažení odborné způsobilosti fyzické osoby vymezené v příslušném kvalifikačním standardu dílčí kvalifikace, pro kterou bylo oprávnění uděleno.“ Autorizací je tedy míněno oprávnění hodnotit výsledky učení a udělovat příslušné certifikáty. V příslušné části zákona (hlava III – Pravidla udělování, prodlužování platnosti a odnímání autorizace) je stanoveno, kdo (fyzická nebo právnická osoba) a za jakých podmínek může udělovat jaké certifikáty. Je definován pojem tzv. „autorizovaného zástupce“. Dále je stanoveno, kdo uděluje autorizaci (tzv. autorizující orgány), jaké jsou povinnosti autorizovaných osob, způsob evidence autorizovaných osob a zánik a odnětí autorizace.

Autorizovanými osobami mohou být i fyzické osoby. Získají-li fyzické osoby autorizaci, nemohou být pro danou dílčí kvalifikaci zároveň autorizovanými zástupci autorizovaných právnických osob a provádět pro ně zkušební (ověřovací) činnost. Žadatel musí doložit skutečnosti, které jsou stanoveny v ustanovení § 10, k prokázání své způsobilosti ověřovat způsobilost uchazečů o získání dílčí kvalifikace. Udělení autorizace je nárokové, tzn., že splnili-li fyzická osoba veškeré požadavky stanovené zákonem, bude jí autorizace udělena.

Kromě fyzických osob mohou být autorizovanými osobami i právnické osoby. Ty však mohou provádět svou činnost pouze prostřednictvím autorizovaných zástupců dle § 12. K udělení autorizace jsou požadovány obdobné požadavky jako pro fyzickou osobu, pouze s rozdíly, které vyplývají z charakteru obou subjektů. Právnická osoba hodnotí odbornou způsobilost a vydává osvědčení jen prostřednictvím svých autorizovaných zástupců. Ustanovení § 12 vymezuje rozsah jejich práv a povinností. Autorizovaný zástupce může působit pouze v jedné právnické osobě. Autorizace může být udělena pouze pro ty dílčí kvalifikace, které jsou vymezeny v NSK. Platnost autorizace je 5 let a autorizovaná osoba může být autorizována i pro více dílčích kvalifikací. Nepřenositelnost autorizace (§ 13, bod (4)) je ustanovena z důvodu možných odlišností v naplňování podmínek pro udělení autorizace jiným subjektem.

V hlavě IV zákona (Hodnocení dosažené odborné způsobilosti) jsou popsány obecné podmínky hodnocení dosažené odborné způsobilosti (tzn. ověření, zda si fyzická osoba osvojila příslušnou odbornou způsobilost vymezenou kvalifikačním standardem dané dílčí kvalifikace). Toto hodnocení se podle zákona provede zkouškou podle hodnotícího standardu dané dílčí kvalifikace. Hodnocení spočívá v ověření, zda si žadatel osvojil příslušné znalosti nebo dovednosti. Při zkoušce dojde k posouzení, zda jsou odborné způsobilosti žadatele srovnatelné s požadavky stanovenými v hodnotícím standardu.

Odborné způsobilosti si může nechat zhodnotit každý (starší 18 let), přičemž zde není předpokladem účast na formálním vzdělávání, požadované způsobilosti nemusí být dosaženo

ve škole, ale např. v kurzech dalšího vzdělávání, ale také praxí nebo vlastním studiem apod. Zkoušku lze skládat pouze v rámci těch kvalifikací, které jsou vymezeny v Národní soustavě kvalifikací, tzn. v těch případech, kdy je pro danou kvalifikaci vytvořen kvalifikační a hodnotící standard a je jmenována alespoň jedna autorizovaná osoba (nebo jejich příslušný počet odpovídající počtu členů zkušební komise).

Za provedení zkoušky náleží autorizované osobě úhrada. Zkouška může proběhnout buď před autorizovanou osobou, které byla udělena autorizace pro danou dílčí kvalifikaci, anebo, je-li tak stanoveno v hodnotícím standardu dané dílčí kvalifikace, před zkušební komisí složenou ze 2 nebo 3 autorizovaných osob, kterým byla udělena autorizace pro danou dílčí kvalifikaci. Dokladem potvrzujícím úspěšné vykonání zkoušky a získání dílčí kvalifikace je osvědčení. Osvědčení, které je veřejnou listinou, vydává zkoušející autorizovaná osoba, v případě konání zkoušky před komisí předseda zkušební komise.

Hlava V se zabývá uznáváním výsledků předchozího učení v systému počátečního vzdělávání. Aby mohly být dílčí kvalifikace uznatelné i v systému počátečního vzdělávání, je doplněn školský zákon č. 561/2004 Sb. (§ 113 a – 113 c) o vazbu na zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Mimo jiné je zde umožněno i uchazečům, kteří nejsou žáky školy, vykonat závěrečnou zkoušku nebo maturitní zkoušku nebo absolutorium v případě získání všech dílčích kvalifikací dané úplné kvalifikace tvořící obsah příslušného oboru vzdělání. Uváděný postup se nevztahuje na zdravotnické obory vzdělání.

V hlavě VI jsou definovány orgány působící v oblasti ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a jejich činnosti (autorizující orgány, ministerstva a rada). Rada je poradním orgánem MŠMT pro oblast kvalifikací. Členové Rady jsou ministrem školství, mládeže a tělovýchovy jmenováni s přihlédnutím k jejich odborné způsobilosti z osob navrhaných ústředními správními úřady a jinými organizačními složkami ČR, profesními komorami, zájmovými a profesními sdruženími, organizacemi zaměstnavatelů, odbornými společnostmi, sdruženími škol zapsaných do rejstříku škol a školských zařízení a vysokými školami, z odborníků z oblasti vzdělávání, kvalifikací, pracovně právních vztahů nebo financování dalšího vzdělávání.

1.1.1 Hlava IV Hodnocení dosažené odborné způsobilosti

§ 17 - obecné podmínky hodnocení dosažené odborné způsobilosti

(1) Ověření, zda si fyzická osoba osvojila příslušnou odbornou způsobilost vymezenou kvalifikačním standardem dané dílčí kvalifikace, se provede zkouškou podle hodnotícího standardu dané dílčí kvalifikace.

(2) Žadatelem o konání zkoušky (dále jen „uchazeč“) může být každá fyzická osoba.

(3) Podmínkou pro konání zkoušky je podání přihlášky ke zkoušce, jejíž formulář zveřejní ministerstvo způsobem umožňujícím dálkový přístup, a úhrada stanovené částky za zkoušku (dále jen „úhrada“). Uchazeč zašle přihlášku ke zkoušce kterékoliv autorizované osobě, která

je uvedena v Národní soustavě kvalifikací, s autorizací pro danou dílčí kvalifikaci, a to i v případě, že má být zkouška konána před zkušební komisí podle § 18 odst.1.

(4) Dosažení odborné způsobilosti posuzuje a hodnotí autorizovaná osoba nebo zkušební komise složená z autorizovaných osob (§ 18 odst. 1 a 2). Zkoušku lze konat pouze tehdy, byli-li pro danou dílčí kvalifikaci schválen kvalifikační i hodnotící standard a byla-li pro danou dílčí kvalifikaci udělena autorizace alespoň 1 osobě, má-li se zkouška konat před autorizovanou osobou, nebo 2, popřípadě 3 osobám, má-li se konat před zkušební komisí.

(5) Autorizovaná osoba, která obdrží přihlášku ke zkoušce, zašle uchazeči do 21 dnů ode dne doručení přihlášky pozvánku ke složení zkoušky. Kopii pozvánky zašle zároveň k informaci autorizujícímu orgánu.

§ 18 - Průběh zkoušky

(1) Zkouška probíhá před autorizovanou osobou, které byla udělena autorizace pro danou dílčí kvalifikaci, anebo, je-li tak stanoveno v hodnotícím standardu dané dílčí kvalifikace, před zkušební komisí složenou ze 2 nebo 3 autorizovaných osob, kterým byla udělena autorizace pro danou dílčí kvalifikaci.

(2) Zkoušejícím je buď autorizovaná fyzická osoba nebo autorizovaný zástupce autorizované právnické osoby nebo zkušební komise složená z autorizovaných fyzických osob, případně autorizovaných zástupců autorizovaných právnických osob.

(3) Pokud má být zkouška konána před zkušební komisí, předseda zkušební komise, jímž je autorizovaná fyzická osoba nebo autorizovaný zástupce autorizované právnické osoby s autorizací pro danou dílčí kvalifikaci, které byla žádost uchazeče o zkoušku doručena, určí z autorizovaných osob s autorizací pro danou dílčí kvalifikaci další členy zkušební komise a zabezpečí jejich součinnost při konání zkoušky.

(4) Před zahájením zkoušky je uchazeč povinen prokázat svoji totožnost průkazem totožnosti a u dílčích kvalifikací, u kterých tak stanoví Národní soustava kvalifikací, předložit rovněž potvrzení o zdravotní způsobilosti pro výkon příslušné pracovní činnosti. Pokud uchazeč průkaz nebo potvrzení nepředloží, nebude ke zkoušce připuštěn.

(5) Zkouška je veřejná. Praktická část zkoušky a praktická zkouška není veřejná v případech, kdy to je nutné z hygienických důvodů nebo z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti práce.

(6) Povinností zkoušejícího je dbát na to, aby zkouška probíhala podle příslušného hodnotícího standardu, hodnocení bylo objektivní a odpovídalo nárokům stanoveným hodnotícím standardem.

(7) V případě, že zkouška probíhá před zkušební komisí, odpovídá za průběh zkoušky a splnění povinností uvedených v odstavcích 11 a 12 předseda zkušební komise. Při zkoušce jsou přítomni všichni členové zkušební komise; v případě, že organizace či délka zkoušky nebo některé její části vylučuje stálou přítomnost všech členů zkušební komise při zkoušce,

určí její předseda člena zkušební komise, který odpovídá za řádný průběh dané části zkoušky. Zkušební komise se o výsledku zkoušky nebo dalších věcech usnáší většinou hlasů svých členů. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy komise.

(8) Forma zkoušky nebo jejích částí je dána nároky na rozsah pracovních činností, k jejichž výkonu se ověřování odborné způsobilosti vztahuje, a je stanovena hodnotícím standardem.

(9) Doba přípravy na zkoušku nebo její jednotlivé části a doba stanovená pro vykonání zkoušky nebo jejích jednotlivých částí je vymezena v hodnotícím standardu.

(10) Uchazeč úspěšně vykoná zkoušku, jestliže splní požadavky stanovené hodnotícím standardem.

(11) Autorizovaná osoba oznámí uchazeči výsledek zkoušky písemným sdělením, předaným nebo zasláným uchazeči do 5 dnů ode dne konání zkoušky nebo její poslední části; vykonal-li uchazeč zkoušku úspěšně, autorizovaná osoba mu v uvedené lhůtě zároveň předá nebo zašle osvědčení podle § 19.

(12) Autorizovaná osoba vypracuje záznam o průběhu a výsledku zkoušky a zašle jej autorizujícímu orgánu, který autorizované osobě autorizaci udělil, a to do 1 měsíce ode dne konání zkoušky nebo její poslední části, pokud si jej autorizující orgán nevyžádá v kratší lhůtě v rámci přezkoumávání průběhu a výsledku zkoušky podle § 20.

§ 19 - Vydávání osvědčení

(1) Dokladem potvrzujícím úspěšné vykonání zkoušky a získání dílčí kvalifikace je osvědčení. Osvědčení, které je veřejnou listinou, vydává zkoušející autorizovaná osoba, v případě konání zkoušky před komisí předseda zkušební komise.

(2) Náležitosti osvědčení jsou

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení a případný akademický titul a vědecká hodnost uchazeče,
- b) rodné číslo uchazeče, bylo-li přiděleno, jinak datum narození,
- c) místo narození uchazeče,
- d) datum konání zkoušky a datum vydání osvědčení,
- e) název dílčí kvalifikace, jejíž dosažení je na základě ověření odborné způsobilosti potvrzováno.

(3) Součástí osvědčení je i výčet získaných odborných způsobilostí. Dále se uvedou údaje o zkoušejícím nebo o zkoušejících v případě konání zkoušky před zkušební komisí, a to jméno, popřípadě jména, a příjmení a číslo autorizace autorizované fyzické osoby nebo jméno, popřípadě jména, a příjmení autorizovaného zástupce a číslo autorizace a obchodní firma nebo název a sídlo autorizované právnické osoby. Osvědčení se opatří podpisem zkoušejícího anebo předsedy zkušební komise a otiskem úředního razítka s malým státním znakem České republiky¹⁾ a jménem, příjmením a číslem autorizace autorizované osoby,

